

PƆLU KALATA'N M'Ɔ TIAN YI NNYUAN M'Ɔ HELELI NWANLIN KOLINTI ASƆNIN MMA'N-MƆ'N

M'Ɔ wƆ nun'n

MƆ PƆlv heleli yí alimva kalata'n nwanlin Kolinti asƆnɩn mma'n-mƆ yueli'n, Ɔ sɔanlin Timote elɔ ke Ɔ hƆ nían like'n m'Ɔ heleli bé ke be yó'n. Timote hɔli walɩ a, amannɩe'n m'Ɔ bɔli heleli PƆlv nɩn a nyƆ man fe. Ehi a, PƆlv muonun kƆ han yí nwon kƆ hƆ kƆ tv Kolinti asƆnɩn mma'n-mƆ ke be káci bé abalabɔ'n. MƆ PƆlv hɔli juli elɔ'n, asƆnɩn nɩn anun sɔanlan'n kɔn kƆ gua PƆlv anyunnun asɩ Ɔ kƆ man yale kƆ han yí (yí ti 2.5-11, 7.12). PƆlv kƆ sa kƆ a Efɛzi nde-nde. Efɛzi ebele, PƆlv “anyɩn la emɔɩn nun kpa” Kolinti asƆnɩn mma'n-mƆ dunman nun, Ɔ kƆ hele kalata kun biekun kƆ nwan bé Ɔ kƆ gua bé ayile (2.4; 7.8). Kalata sɔ'n, ene Ɔ'a minlin. Titɩ yê PƆlv falɩ manlin yí maan Ɔ hɔli Ɔ. Ehi anzin, PƆlv kƆ hƆ Masedvanɩn mân nun Ɔ nɔn Titɩ m'Ɔ sɔanlin yí Kolinti'n kƆ yia. Titɩ kƆ bɔ amannɩe fe kƆ hele PƆlv ke Kolinti asƆnɩn mma'n-mƆ a ti yí ejɔle nɩn abɩ b'a kaci bé abalabɔ'n. MƆ PƆlv tɩli amannɩe sɔ'n, Ɔ kƆ hele kalata ehi kƆ nwan Kolinti asƆnɩn mma'n-mƆ. Kalata nɩn anun, PƆlv le kele Kolinti AsƆnɩn'n m'Ɔ bɔli'n ke Ɔ kulo bé, ese Ɔ kulo ke Ɔ nɔn bé bé nwan se bé nwon.

PƆlv a hye kalata sɔ nɩn anun nsan. Alimva líka diɛ'n (yí ti 1-7), Ɔ le da Nyanmɩan asɩ ke Ɔ'a cɩcɩ yí lva wɔ yí efe'n-mƆ anun. Ɔ sanlin ke bile'n m'Ɔ walɩ bé afian nɩn a tu. PƆlv le kaci bé yí junman'n m'Ɔ lili wɔ bé afian'n, ese Ɔ le kele bé ke Ɔ kulo bé.

Lika'n m'ò tò sù nnyuan'n (yí ti 8-9), Pòlv lè kan keti'n m'ò di kè bè tó bè kò man Zoluzalemùn asònin mma'n-mò nún anwòn ejòlè. Yí ti, ò lè se lè b'é kè bè mán b'é sa ló.

Lika'n m'ò tò sù nsan'n (yí ti 10-13), Pòlv lè sa yí nún kpa wò ato mmòfòe'n-mò mò bè tòn yí esòan anwòn. Kalata nún agualie nún, Pòlv lè bisa b'é ahin ese yí nwan ò 'ba hò fua b'é nwòn biekun.

Ahín ebisa

¹ Mín Pòlv, mò Nyanmian Kpili a hulo kè n gáci Zozi Kilisi b'òfòe'n, mún nòn yé nianman Timote yé ye lè ke lè kalata ehí ò.

Ye lè ke lè ye nwan Nyanmian asònin mma'n-mò mò bè wò Kolinti kulo nún asò ò nòn Nyanmian anwòntie mma'n-mò k'valaa mò bè wò Akayi mán b'òndin nún anun'n.

² Ye 'bisa emò ahin. Yé Sí Nyanmian Kpili nòn yé Mìn Zozi Kilisi, bè nwún emò anwòn anwunnvoe, ese bè mán emò alba cíci b'é nwòn.

Nyanmian cíci yé l'ba

³ Ye 'yí Nyanmian m'ò tí yé Mìn Zozi Kilisi Así nún aye. Ò sanlín kè ò nwun yé nwòn anwunnvoe, ese ò cíci yé l'ba kpa b'òk'ò. ⁴ Ò cíci yé l'ba wò yé yalè elie k'valaa anun. Ò man menian mò bè lè nwun yalè ngacile d'òun'n, yé l'ba mò Nyanmian a cíci'n, yé k'òsò ye cíci b'é l'ba. ⁵ Kemò Kilisi dunman nún ye lè nwun yalè ngacile d'òun'n, yí sò k'òsò ala, ò cíci yé l'ba kpa. ⁶ Kè ò kò yò nán emò a nyan b'é tí nán emò a l'ba a cíci'n, yí tí yé ye lè nwun yalè ò. Se yé l'ba a cíci a, ye kulo kè emò k'òsò alba cíci bè tila b'é ahònlín bè sí abutalè wò yalè'n mò emò lè nwun yí kè yé nún

anun. ⁷ Yε sɪ kε kemɔ emɔ le nwun yale kε yé'n, yε le anyɪndasɔε kpa kε emɔ alba 'ba cɪcɪ kε yé lba a cɪcɪ'n.

⁸ Anianman-mɔ, yε kulo kε emɔ nwun nun kε yale mɔ yε nwunlin yí Azi mân nun'n, ɔ tɪ man nzemɪnde. Yalé'n mɔ yε nwunlin yí'n bolɪ yé sɔ dede bɔbɔ yé nwan yé dɪε a yue. ⁹ Yε nwun yí kε anɪn yé ewue cɪan a ju. Yalé sɔ'n tɔlɪ yé nán Nyanmɪan a hele yé kε ɔ nni man kε yε susu yé ti yε gua yé muonun yé nwɔn sɔ. Nan yí lɪlɪ yí, Nyanmɪan m'ɔ tinngε menian fi ewue nun'n y'ɔ di kε yε susu yé ti yε gua yí sɔ ɔ. ¹⁰ Yí yê ɔ'a yɪ yé fi ewue sɔ nɪn anun ɔ. ɔ'a le yé ti. Eεε yε le anyɪndasɔε kε Nyanmɪan 'de yé biekun. ¹¹ ɔ sanlɪn kε emɔ muonun 'ba sele Nyanmɪan bε bɔka yé. Ebele nɪn anun, Nyanmɪan 'ba tie menian dɔvɔn mmɔtɔε'n mɔ bε le yɔ bε man yé'n. ɔ 'di junman sɔ'n man yé ɔ man menian dɔvɔn da yí asɪ.

Pɔlv 'ba tu yí Kolinti ehɔle tɛmɔn'n sie

¹² Anianman-mɔ, like m'ɔ man yε di ndutue'n y'ɔ le kε mân nɪn anyunnun ɔ nɔn emɔ muonun afian, enanndɪε m'ɔ tɪ kanlanman, m'ɔ tɪ fɔ́ɔn ɔ sɔ Nyanmɪan anyun'n yê yε nɔn emɔ nanndɪlɪ ɔ. Nán ngele mɔ yε sɪ yí ti y'ɔ man yε nɔn emɔ nanndɪlɪ sɔ ɔ, nan Nyanmɪan muonun y'ɔ bɔkalɪ yé ɔ. ¹³ ɔ man yε ngan man εjɔle ngacile fíú yε ngele man emɔ kε mɔ emɔ le kɪnnga bε tie'n. Mɪn de mɪn di kε emɔ 'ba tie dede bε gua yí bɔ. ¹⁴ Kɪkaala dɪε, emɔ nyue man yí bɔ tɪ. Nan cɪan mɔ yé Mɪn Zozi 'ba a'n, emɔ 'ba li yé nwɔn ndutue, yé kɔsɔ yε 'ba li emɔ nwɔn ndutue.

¹⁵ Ehɪka ati yê n vualɪ kε ahan mɪn 'ba fua emɔ anwɔn maan emɔ di ndutue sɔ'n fâ nnyuan nɪn ɔ.

¹⁶ Mɪn nwan ahan mɪn bɔ nɪn emɔ anwɔn elɔ nán

m'an hɔ Masedwanin, nán mún 'sa mín nzin an, εσε mún bɔ nun εmɔ anwɔn εlɔ biegun. Yí die anin εmɔ gua mín atin maan mún kɔ Zude mân nun. ¹⁷ Atin mɔ m gbeli nun anin. Kemɔ m'an han ke mún 'ba nian εmɔ abusu mɔ n gɔli man'n, anin ɔ kele ke mín nvan nun ti nnyuan nnyuan ɔ? Anaan like mɔ n gɔ se ke mún 'yɔ'n, mún kaci mín nvan ke mân nun anun menian'n-mɔ yɔ yí nun ɔ?

¹⁸ Σε ɔ ti ananhɔle ke Nyanmian ti fɔ́ún an, like mɔ n gɔ han ke mún 'yɔ'n, mún yɔ. Like mɔ n gɔ han ke mún nyɔ man'n mún nyɔ man. ¹⁹ Ɔ sanlín ke Nyanmian Awa Zozi Kilisi mɔ mún nɔn Silasi nɔn Timote ye walí hanlín yí nwɔn ejɔle'n ye heheli εmɔ'n, ɔ ti man sɔanlan m'ɔ kan ejɔle a, anin εσε ɔ'a kaci yí nvan ɔ. ²⁰ Afí anɔhuba'n kwalaa mɔ Nyanmian bɔli mɔ ɔ 'kpín sɔ'n, ɔ fi Zozi Kilisi. Zozi Kilisi dunman nun yê ye kan amún ye wula Nyanmian anunminnyanmɔn ɔ. ²¹ Nyanmian muonun yê ɔ'a fa yí Wawε Nwannzan-nwannzan'n m'ɔ wɔ yé nun'n ɔ'a man yé maan yé dedi'n mɔ ye le yí wɔ Kilisi anun'n tin ɔ. ²² Nyanmian a sie yé nzɔle, ɔ'a fa Wawε Nwannzan-nwannzan'n ɔ'a wula yé ahɔnlín nun anun ɔ'a hele ke ye ti yí menian.

²³ Εχι, Nyanmian Kpili di mín adanzie. Σε mún di ato a, ɔ hún mín. Mún ngulo man ke mún bɔ εmɔ alɔa, yí ti y'ɔ man m'an ngɔ man εmɔ abusu efua nun ɔ. ²⁴ Ye ngulo man ke ye fa dedi'n ye tinndin εmɔ nán εmɔ a le a li. Ɔ sanlín ke εmɔ dedi'n ti kunngun kpa. Nan ke ɔ kɔ yɔ nán εmɔ a nyan salie'n, yí ti yê ye kulo ke ye nɔn εmɔ di junman ɔ.

2

¹ Mún ngulo man ke mún bɔ εmɔ alɔa kón, yí ti y'ɔ

man m'an nza man mìn nzin emə anwəwən elə nun ə.
 2 Ɔ sanlɪn ke emə yê be cɪcɪ mìn lva ə. Nan se mɪn
 bə emə alva a, anɪn nwan menian diε-mə biekun yê
 be 'cɪcɪ mìn lva ə? 3 Like ati m'ə man n geleli emə
 ke ə fata ke mɪn kele'n, yí bu nun anɪn. Ɔ sanlɪn ke
 menian mə bé yê be 'cɪcɪ mɪn lva mɛle mə n gə ju bé
 nwəwən elə'n, mɪn ngulo man ke mɪn bə emə alva nán
 m'an ju emə anwəwən elə. Afi mɪn sɪ yí fóún ke se mìn
 lva cɪcɪ a, anɪn emə kwalaaatin kʊsʊ alva a cɪcɪ. 4 Mɪn
 'kele emə'n, ə ti yale man mìn, εse mìn kunnun titi
 mìn. Mɪn 'kele a, anɪn mɪn titi mìn nyɪn eməwɪn mìn
 sa nun. Mɪn ngele man emə maan bé lva mmə man
 bé nwəwən, nan mɪn kulo ke emə nwun yí ke ehulo'n
 mə mɪn kulo emə'n ti kpili sɔnman.

Ɛte face

5 Se swanlan bie a bə swanlan lva a, nán mìn yê
 ə'a bə mìn lva ə. Emə kwalaa yê ə'a bə bé lva ə. Yε
 ngan man maan ə mmə man sʊ, emə anɪn mmie-
 mə yê ə'a bə bé lva ə. 6 Swanlan sɔ'n nyɔle nun anwəwən
 epinnian'n mə emə a pinnin yí'n, be mán ə lí sɔ.
 7 Ɛhɪka ati, kɪkaala diε, emə yáci yí nwəwən sa be hyé
 yí, εse be wówula yí anwəwənsɛle. Se emə a nyə man
 yí sɔ a, yí lva 'ba bə yí nwəwən dede yí nwəwən bubu yí.
 8 Yí sɔ ati, mɪn sɛle emə ke emə yó maan ə nwún yí
 ke emə kulo yí. 9 Afi, ehele'n mə n geleli emə'n, yí bu
 y'ə le ke, mìn nwan mɪn 'nɪan se emə di ejole'n mə
 ngə han nun asʊ a. 10 Se swanlan kʊn yə ɛte, nán emə
 fa yí nwəwən sa ce yí a, mìn kʊsʊ mɪn fa swanlan sɔ
 nun anwəwən sa mɪn ce yí emə dunman nun. Ɔ sanlɪn
 ke Kilisi a fa yé ɛte'n ə'a hye yé. 11 Mɪn yə yí sɔ nán
 *Satan a nʊv man yé sʊ. Ɔ sanlɪn ke ye sɪ m'ə wə yí
 ti anɪn'n.

Pɔlv 'ba kpɔnnɔde Titɪ

¹² Ehi, mɛlɛ mɔ n gɔli Tolowasi ke min 'kɔ a bɔ Kilisi anwɔn Ejɔlekpa'n, yɛ Min dunman nun, n nyanlin junman nin anwɔn atin kanlanman. Nan kusɔ n juli ebele mɔ m'an ndɔ man yɛ nianman Titɪ'n, min ti anun seceli min kpa. ¹³ Ehika ati, n gɔ halɪ ebele anianman'n-mɔ yɛ n gɔli Masedvanin mɔn nun ɔ.

Zozi man ye di kunnunmun

¹⁴ Nan be mɔn ye lɔ Nyanmian asi, ɔ sanlin ke kemɔ ye nun Zozi a yɔ kɔn'n, cian daa ɔ man ye di kunnunmun. Lika biala, ɔ nanndi yɛ sɔ ɔ man menian'n-mɔ nwun Kilisi ke anatili mɔ yɪ fanlan'n fa lika kwalaaatin ɔ. ¹⁵ Yɛ ti ke anatili fanlan mɔ Kilisi a fa a man Nyanmian ɔ. Ye wɔ ebele ye man bɛ mɔ be nanndi ngvan ele atin nin asu'n, ɔ nun bɛ kusɔ mɔ b'a sin eminlian atin nin asu'n. ¹⁶ Nan bɛ mɔ be le minlin'n, ɔ ti ewue nvan m'ɔ kun sɔanlan y'ɔ le wɔlv bɛ ɔ. Bɛ mɔ bɛ kusɔ be nanndi ngvan ele atin nin asu'n, like fanlan m'ɔ man be nyan ngvan, y'ɔ le wɔlv bɛ ɔ. Nwan y'ɔ kwalaa sɔ junman'n di ɔ? ¹⁷ Ye ti man ke menian nga'n-mɔ mɔ be fa Nyanmian Anvan Ejɔle'n be kpɔnnɔde bɛ esika'n. Nan yɛ die, kemɔ Nyanmian yɛ ɔ'a sɔan yɛ'n, ye kan yɪ Nvan Ejɔle nin ananhɔle nun wɔ yɪ nyunnun ke Kilisi ngva'n-mɔ kan yɪ'n.

3

¹ Asu ehika kwalaa kele ke ye le tu yɛ nwɔn bieku ɔ? Cɛcɛ! Asu ye kpɔnnɔde ke asɔnin ehɔlin-mɔ hɛle yɛ ti kalata be fɔ be nwɔn emɔ ke ye ti menin kpa, anaan ye bɪsa emɔ ke be hɛle yɛ ti kalata sɔ'n be nwɔn asɔnin ehɔlin-mɔ ke mmie-mɔ yɔ yɪ nun ɔ? ² Yɛ ti

kalata'n mɔ b'a hɛɛ'n y'ɔ le ɛmɔ. B'a hɛɛ wɔ yɛ ahɔnlɩn nɩn anun. Menian'n-mɔ kʋalaa kʋala kɛ bɛ nwnun yɛ, ɛsɛ bɛ kʋala yɛ kɩnnga. ³ Bɛ nwnun yɛ yuein kɛ ɛmɔ tɩ kɛ kalata mɔ Kilisi nanndɩ yɛ sʋ ɔ'a hɛɛ ɔ. Bɛ le man lankɩɩ yɛ b'a hɛɛ ɔ, nan bɛ le Tɩasɩfɔɛ Nyanmɩan Wawɛ'n. ɛsɛ b'a ngeɛ man yɛ ɛbʋɛ sʋ, nan b'a hɛɛ wɔ kulo sʋanlan ahɔnlɩn nun.

⁴ Anyɩndasʋɛ'n m'ɔ nanndɩ Kilisi asʋ yɛ le yɛ wɔ Nyanmɩan anun'n yɛ tɩ y'ɔ man yɛ le kan sɔ ɔ. ⁵ Yɛ muonun yɛ le man anwɔnseɛ yɛ ngʋala man like fɩ yɔ. Nan Nyanmɩan y'ɔ man yɛ anwɔnseɛ maan yɛ kʋala yɛ di junman ɔ. ⁶ Yɛ dein y'ɔ man y'a kaci nyɩhyɛ fɔfɔɛ nɩn asʋ ngʋa ɔ. Nyɩhyɛ fɔfɔɛ sɔ'n, ɔ fi man mala'n mɔ b'a hɛɛ'n, nan ɔ fi Wawɛ Nwanzan-nwanzan'n. Mala'n mɔ b'a hɛɛ'n man sʋanlan ati ka nun, nan Wawɛ Nwanzan-nwanzan'n dɩɛ, ɔ man bɛ nyan ngʋan.

⁷ ɛhɩ, *Moyizɩ junman'n m'ɔ lili maan yɛ nyanlɩn *mala'n, anɩn anunminnyanmɔn wɔ nun. Mala sɔ'n mɔ b'a hɛɛ yɛ ɛbʋɛ'n mɔ b'a se yɛ kɛ tabʋa nɩn asʋ'n cʋɩn menian kɔ ewue nun. Anyunminnyanmɔn'n mɔ Moyizɩ nyanlɩn yɛ'n, ɔ man Izalayɛ amma'n-mɔ ngʋala man Moyizɩ anyunnun nɩan, ɔ sanlɩn kɛ anɩn yɛ nyɩn nɩn anun ta. Nan kʋsʋ anunminnyanmɔn sɔ nɩn abʋsʋ nje man. ⁸ Sɛ anunminnyanmɔn sʋa fitelɩ mala'n mɔ yɛ junman'n kun sʋanlan nɩn anun an, anunminnyanmɔn m'ɔ wɔ Wawɛ Nwanzan-nwanzan'n junman'n m'ɔ di nɩn anun'n tɩ kpɩli sɔnman tala sʋ! ⁹ Sɛ anunminnyanmɔn fitelɩ mala'n junman'n m'ɔ cʋɩn menian kɔ ewue nun nɩn anun an, anunminnyanmɔn m'ɔ wɔ Wawɛ Nwanzan-nwanzan'n junman'n m'ɔ man menian'n-mɔ kaci sɛsɛfɔɛ wɔ Nyanmɩan

anyunnun'n ti kpili sɔnman tala sɔ! ¹⁰ Se ye fa daba anunminnyanmɔn'n ye tɔ ene die nun anwɔn an, ye kwalaa bɔbɔ ye kan ke daba die'n njinlan man ene die nun anwɔn fii. ¹¹ Nan se like mɔ yɛ bɔsɔ a nje man'n nyanlɔn anunminnyanmɔn an, anunminnyanmɔn mɔ like m'ɔ le man ayuelɛ'n le yɛ'n, ɔ ti kpili sɔnman tala sɔ.

¹² Kemɔ afi ye le anyɔndasɔe sɔa'n, yɛ ti y'ɔ man ye le nzusuguasɔ ɔ. ¹³ Yɛ die, ye ti man ke Moyizɪ mɔ anunminnyanmɔn'n m'ɔ kpɛ nun sɔn m'ɔ man yɛ nyɔn nɔn anun ta nɔn ati, ɔ munndun yɛ ti etanlan nɔn Izalayɛ amma'n-mɔ a nɔwun man yɛ nyun-nun. ¹⁴ Nan kɔsɔ Izalayɛ amma'n-mɔ ndɪ man ejɔle bɔ. ɔ man ene, se be yia nɔn be 'kingga daba nyɛhyɛ kalata nɔn an, be munndun bɛ ti etanlan. Nan sɔanlan m'ɔ nɔn Kilisi be kɔ yɔ kɔn'n, yɛ die, ɔ mmunndun man yɛ ti. ¹⁵ Ene nɔn ene, be 'kingga Moyizɪ mala kalata'n-mɔ a, be ti ke menian mɔ b'a hyɪ bɛ ajɔnlɔn ɔ. ¹⁶ Nan ke Ehelɛ Ejɔle'n kele'n, se sɔanlan kɔn kaci yɛ nyɔn yɛ Mɔn anwɔn elɔ, ɔ fa yɛ nɔwun man yɛ Mɔn a, yɛ Mɔn yɛ etanlan'n m'ɔ munndun sɔanlan sɔ nɔn ati'n, ɔ man ɔ ti yɛ ejɔle nɔn abɔ. ¹⁷ Yɛ Mɔn mɔ ye le kan yɛ nɔwun ejɔle ewa'n y'ɔ le Wawe'n. Lɪka kɔsɔ mɔ yɛ Mɔn Wawe'n wɔ'n, fanwɔndi wɔ ebele. ¹⁸ Yɛ kwalaa mɔ b'a yɛ etanlan'n mɔ munndun yɛ ti'n, be nɔwun yɛ Mɔn anunminnyanmɔn'n yɛ nɔwun. ɔ sanlɔn ke ye le kaci ye nɔn yɛ Mɔn ye yɔ kɔn. ɔ 'wula yɛ anunminnyanmɔn anɔn ɔ 'wula. Junman'n mɔ yɛ Mɔn Wawe'n di nɔn anɔn.

4

Yɛ anwɔnselɛ'n fi Nyanmian elɔ

¹ Ehka ati, kemɔ Nyanmian a nwun yé nwɔn anwunnvoe, ɔ'a fa junman sɔ'n ɔ'a wula yé sa nun, ye le nun anwɔnsele. ² Nyɔliɛ'n mɔ be yɔ yí nvialie nun ɔ nɔn anyunnunguasie ninng'e'n-mɔ, y'a yaci y'a gua. Ye nnaka man menian'n-mɔ, ese ye ngaci man Nyanmian Anɔan Ejɔle'n. Ye kan Nyanmian Anɔan Ejɔle'n yuein, ye man menian'n-mɔ nwun yí ke ye kpɔn ye ti yí'n wɔ Nyanmian anyunnun. ³ Nan se Ejɔlekpa'n mɔ ye bɔ ye kele menian'n-mɔ ti man yuein an, anɔn ɔ ti man yuein man bé mɔ be le minlin'n-mɔ. ⁴ Be nne man Ejɔlekpa'n be nni man, ɔ sanlɔn ke Abɔnsanmɔn m'ɔ ti mân ehi anun minlian nɔn a hyi bé ajɔnlɔn'n. ɔ man be nɔnwun man Ejɔlekpa nɔn anun anunminnyanmɔn'n m'ɔ ti ke kanlannie'n m'ɔ fi Kilisi m'ɔ ti Nyanmian nvoninnin'n. ⁵ Nán yé muonun yé nwɔn ejɔle yê ye kan ɔ. Nan Zozi Kilisi m'ɔ ti Minlian nɔn anwɔn ejɔle yê ye bɔ ye kele menian'n-mɔ ɔ. Zozi dunman nun ye kan ke ye ti emɔ ngɔa. ⁶ ɔ sanlɔn ke, Nyanmian m'ɔ hanlɔn ke: “Man kanlannie'n tá wɔ awosin nɔn afian!” Nyanmian kɔnmgba'n y'ɔ le man kanlannie'n ta wɔ yé ahɔnlɔn'n-mɔ anun ɔ. Kanlannie sɔ'n man ye nwun yí ke Nyanmian anunminnyanmɔn'n le ta wɔ Kilisi anyɔn nɔn anun.

⁷ Nan yé mɔ b'a fa wawe nun anwɔndie sɔ'n b'a wula yé sa nun'n, ye ti ke bua. ɔ ti sɔ maan be nwun yí yuein ke tunmin kpili sɔ'n fi man yé elɔ, nan ɔ fi Nyanmian elɔ. ⁸ Ye wɔ emian ngacile dɔɔn anun, nan kɔsɔ ye telɔ man. Ye wɔ alɔabɔ nun nan kɔsɔ yé nwɔn bubuli man yé. ⁹ Be kele yé ahɔlɔwa, nan kɔsɔ Nyanmian jin yé nzin. B'a fin yé asɔ, nan kɔsɔ be bɔli man yé busɔ. ¹⁰ Kemɔ be heleli Zozi ahɔlɔwa

be hunlin yí'n, yí sɔ ati yê be kele yé ahulɔwa cian daa, nan yí ngban'n kusɔ a wɔlɔ yé nun ɔ man yé anwɔnsɛɛ. ¹¹ Yé asitanlan nɔn anun, cian daa ewue fɔfɔan yé ɔ fi Zozi mɔ ye sɔ yí'n dunman nun, nan Zozi ngban nɔn a wɔlɔ yé ewue anwɔnnaan nɔn anun ɔ man yé anwɔnsɛɛ. ¹² Yí sɔ ati, yé dɛɛ, ewue fɔfɔan yé, nan ɛmɔ dɛɛ, ɛmɔ le ngban.

¹³ B'a heɛ wɔ Eheɛ Ejɔɛ nɔn anun ke: “N nelɔ n nili, yí ti y'ɔ man n ganlɔn ɔ.” Yê kusɔ ɔ nanndɔ dedi kɔnmgba'n mɔ ye le yí nɔn asɔ, yí ti y'ɔ man ye kan ɔ. ¹⁴ Ye sɔ yí fɔ́n ke Nyanmɔn m'ɔ manlɔn yé Mɔn Zozi fi ewue nun tinngeli'n, ɔ 'ba man yé kusɔ ye fi ewue nun ye tinngɛ ye nɔn ɛmɔ ye fite yí nyunnun. ¹⁵ ɛmɔ dunman nun ati yê ye le nwun yalɛ ehi maan Nyanmɔn nwun menian dɔɔn anwɔn anwunnvoe, be da yí asɔ be wula yí anunminnyanmɔn.

Ye tánlan wɔ dedi nɔn anun

¹⁶ Ehi ka ati, yé nwɔn mmubu man yé. Se bɔbɔ yé sɔanlan baka'n seɔɔ a, yé wawe'n kaci fɔfɔɛ cian daa. ¹⁷ Yalɛ kaan ehi mɔ ye le nwun yí ɛnɛ mɔ ɔ 'ba sɔn'n, ɔ 'man ye nyan anunminnyanmɔn m'ɔ le man ayuelɛ. Anunminnyanmɔn sɔ'n kpili m'ɔ ti'n, ɔ tala efi ehi mɔ ye le fe'n. ¹⁸ ɔ sanlɔn ke nán ninngɛ mɔ be nwun yí bé nyɔnsɔ'n yê yé ti wɔ sɔ ɔ, nan nunhan mɔ be nnwun man yí bé nyɔnsɔ'n, mɔ b'a fa b'a sie yé nyanmiansɔ elɔ'n yê yé ti wɔ sɔ ɔ. Afɔ ninngɛ'n mɔ be nwun yí bé nyɔnsɔ'n, bé bɔsɔ nje man. Nan nunhan mɔ be nnwun man yí bé nyɔnsɔ'n, ɔ le man ɛseɔɛ. Be wɔ ebeɛ cian daa.

5

¹ Ehi, ye si yí fóón ke yé nwonnaan ehi m'ò ti ke asi ewa sua'n, se ò seci bóbò a, Nyanmian a sesie sua anwunno elò ò'a man yé. Ò ti sua mò yí muonun ò'a si, m'ò nzeçi man lé ò. ² Anwonnaan ehi mò ye le yí'n le man ye kpínlín. Ò sanlín ke ye kulo ke yé sa kan anwunno elò sua dié'n. ³ Afi, mele mò ye 'wòlò sua sò nín anun'n, ye 'nyan anwonnaan fofòle. ⁴ Ò ti ananhòle, mele mò ye te le asie nín asu ewa anwonnaan'n, ye le ekpínlian ke sòanlan mò ninngé le bu yí kòmín ò. Nán ke ye kpòndé ke ye yaci asi ewa anwonnaan'n mò ye le yí'n ye tó ò, nan ye kulo ke ye nyan nyanmiansò dié'n. Yí dié anún nguan anwonnaan'n di kunnunmun ewue anwonnaan nín asu. ⁵ Nyanmian muonun y'ò heleli yé ke cian bie ye 'ba kaci sò ò. Ese yí yê ò'a fa yí Wawé'n m'ò di ninngé sò'n-mò anun ajinlanmun'n ò'a man yé ò.

⁶ Ehika ati, ye le anwònselé cian daa. Ye si ke kemò ye te le anwonnaan ehi'n, ye wò yé Mìn awulo nín anwòn muà. ⁷ Yé nnwun man yí, nan kòsò ye nanndí wò dedi nun. ⁸ Ye le anwònselé kpa ese ye kulo ke ye yaci anwonnaan ehi ye tó, nán ye tanlan wò yé Mìn anwòn ebele. ⁹ Ehika ati, m'ò wò yé ajònlín nun'n y'ò le ke se ye te le anwonnaan ehi ò, se ye yaci anwonnaan ehi ye tó ò, like m'ò sò yé Mìn anyin'n y'ò di ke ye kpòndé ò. ¹⁰ Afi yé kwalaa ye 'ba fite Kilisi anyunnun ò bua yé ndeé. Sòanlan kòn biala junman'n m'ò nanndí asie nín asu ewa m'ò lili'n, ò 'nyan yí nwòn ahata.

Kilisi a sesie yé nòn Nyanmian yé afian

11 Yé nyin sɔ Nyanmian kpa. Yí sɔ ati yê ye di Nyanmian junman'n sele kpa ye man menian de Zozi di ɔ. Nyanmian sɔ yé kpa bɔkɔɔ, yê mun de mun di ke emɔ kɔsɔ akunnun elɔ emɔ sɔ mún. 12 Yé muonun ye nva man yé nwɔn ye ngele man emɔ kún. Nan ye le man atin maan emɔ di yé nwɔn fe. Yí dɛ, anin bé mɔ anwɔnnaan sɔ like'n mɔ be nwun yí'n yê be fa be tu be nwan nun, nan nán nunhan'n m'ɔ wɔ bé ahɔnlin nɔn anin'n, anin emɔ nyan atin be totua bé sɔ. 13 Se menian mmie-mɔ kan ke ye ti nnɔn man ebele a, ɔ ti Nyanmian ejɔle. Se kɔsɔ be kan ke ye ti wɔ ebele a, anin ye ti wɔ ebele man emɔ. 14 Afi ehulo'n mɔ Kilisi kulo yé'n ti kpili sɔnman. Kemɔ ye sɔ ke Kilisi a wu ye kwalaa ye dunman nun'n, ɔ ti ke ye kwalaa y'a wu. 15 Kilisi a wu a man menian'n-mɔ kwalaaatin maan bé mɔ be ti así'n nni man be ti anwɔn kún, nan be bu bé mân'n be man sɔanlan'n mɔ bé dunman nun ɔ'a wu ɔ'a tinge'n.

16 Ehika ati, ɔ fi ene, ye mmua man sɔanlan fí anwɔnnaan sɔ ndee kún. Se bɔbɔ daba ye bual Kilisi anwɔnnaan sɔ ndee a, sian dɛ, ɔ ti man sɔ kún. 17 Ɔ sanlin ke se sɔanlan kɔn nɔn Kilisi be yɔ kɔn an, anin ɔ'a kaci abɔdɛ fɔfɔle. Yí abalabɔ daba nun abɔ a gua. Ɔ'a bɔ abalabɔ fɔfɔle abɔ. 18 Ehi kwalaa fi Nyanmian mɔ ɔ'a nanndi Kilisi sɔ ɔ'a sesie ye nɔn yí ye afian'n. Ese ɔ'a fa menian nɔn yí afian esesie junman'n ɔ'a wula ye sa nun. 19 Ɔ sanlin ke Nyanmian nanndi Kilisi sɔ, ɔ sesielɔ yí muonun ɔ nɔn menian'n-mɔ kwalaa afian, ɔ'a nniyan man bé ete'n mɔ be yɔli nɔn anwɔn. Afian esesie junman sɔ'n, ɔ'a fa ɔ'a wula ye nwan ke ye hán yí nwɔn ejɔle ye héle menian'n-mɔ.

20 Ehika ati, ejɔle'n mɔ ye kan'n, Kilisi muonun

yê ò'a sɔan yé ke yí mmɔfɔe maan ye kan ɔ. Ɔ ti ke Nyanmian muonun nanndi yé sɔ y'ò le kan ejòle sò'n kele emɔ ɔ. Ye 'sele emɔ kpa ke, Kilisi dunman nun, emɔ mán be non Nyanmian bé afian sé! ²¹ Kilisi mɔ ò'a nyɔ man ete fíí'n, yé dunman nun, Nyanmian a fa yé ete'n-mɔ kwalaa a sɔa yí, ò'a man Kilisi a yò etefɔe nán y'a hɔala y'a kaci seseɔe wɔ Nyanmian anyunnun.

6

¹ Ehika ati, yé mɔ ye di Nyanmian junman'n, ye le sele emɔ kpa ke anwunnvoe'n mɔ Nyanmian a nwun emò'n, nán be man yí anwunnvoe enwuan sò'n yò mgban. ² Ehele Ejòle nun anun, Nyanmian nwan:

*Mɔ mèle kpa'n juli'n,
n dieli wó sunfèlè'n.*

*Mɔ bé ti ele cian'n juli'n,
m mali n nelì wó ti.*

Emɔ nían, mèle kpa'n m'ò di ke emɔ sɔ Nyanmian nun'n yé ye wɔ nun ewa ene nun ɔ. Bé ti ele cian'n, y'ò le ene.

³ Ye ngulo man ke sɔanlan fíí kan yé junman nun anwun ejòle ete. Ehika ati, ye nyɔ man like fíí m'ò kwalaa ke ɔ tɔnndɔn sɔanlan aja nun ɔ. ⁴ Nan like biala anun, ye man be nwun yí ke ye ti Nyanmian ngɔa. Yale nun o, ehian nun o, ahunnun nditɛ nun o, ye si abɔtale kpa. ⁵ Be bilali yé dede be tɔli yé fiadi. Menian'n-mɔ jasɔli yé kɔmɔn anun, ye lili junman sele kpa. Y'a nnyan man atɔn y'a nna man ese ye buali ye lali. ⁶ Ye si like m'ò ti ananhòle'n, ye si abɔtale, yé ti anun ti kpa, ese Wawe Nwanzan-nwanzan'n man ye kulo ehunlɔn-mɔ

ananhòle nun. ⁷ Eɛe Nyanmian tunmin nun, ye bɔ ananhòle Ejòlekpa'n ye kele menian'n-mɔ. Sese eyòle'n y'ɔ ti yé kvan ninngɛ mɔ ye fa ye kɔn eɛe ye fa ye sisa yé nwon ɔ. ⁸ Cian bie a, be wula yé anunminnyanmɔn, cian bie kɔsu a, be gua yé nyunnun asi. Cian bie a, be kan yé nwon ejòle eɛe, cian bie kɔsu a, be kan yé nwon ejòle kpa. Be bu yé ke ye ti atofɔe, nan kɔsu ananhòle yê ye kan ɔ. ⁹ Be yɔ ke be nzɪ man yé, kɔsu anɪn bé kwalaa be sɪ yé kpa. Be bu ke y'a wu a yue, nan kɔsu, ye te ti asi. Be kele yé ahulɔwa kpa, nan kɔsu be ngun man yé. ¹⁰ Be bɔ yé lɔa nan kɔsu ye di fe cian daa. Ye ti ehianfɔe, nan kɔsu ye man menian dɔwn nyan bé nwon. Be bu ke ye le man like fíí nan kɔsu ye le ninngɛ'n kvalaatin.

¹¹ Anianman Kolinti amma, y'a han ejòle'n kwalaa yuein y'a hele emɔ. Y'a hulo emɔ kpili sɔnman. ¹² Y'a yi yé kunnun y'a hele emɔ maan emɔ a nwon yí ke ye kulo emɔ, nan emɔ lɪlɪ yê b'a ngulo man yé ɔ. ¹³ Ehika ati, kemɔ emɔ ti ke mɪn mma'n, mɪn kan mɪn kele emɔ ke emɔ fá yé be wúla bé kunnun, emɔ húlo yé kpa ke ye kulo emɔ'n.

Nán be nɔn bé mɔ be nne man Kilisi

be nni man'n tu nun

¹⁴ Bé mɔ be nne man Kilisi be nni man'n, emɔ nɔn bé n'ɔ tu nun. Be ti man menian m'ɔ fata ke emɔ nɔn bé tu nun ɔ. Asɔ sese eyòle'n ɔ nɔn eɛe eyòle'n ti kɔn ɔ? Anaan awosin'n nɔn jawe'n ti kɔn ɔ? ¹⁵ Asɔ Kilisi kvala ke ɔ nɔn Abɔnsanmɔn bé nwan se bé nwon ɔ? Sɔwanlan m'ɔ de Kilisi di'n, ɔ nɔn m'ɔ nne man Kilisi nni man'n, asɔ bé ajɔnlɪn kvala ke ɔ yɔ kɔn ɔ? ¹⁶ Asɔ Nyanmian asɔnɪn sua'n nɔn amɔan'n-mɔ di

anvannze o? Afi ye ti Tiasifve Nyanmian nun asonun
sua ke yi muonun o fa kan'n. Yi nwan:

*Min 'tanlan be afian, min non be ye san nun,
min 'kaci be Nyanmian,
be kvsu be 'kaci min menian.*

¹⁷ *Ehika ati, ye Min le kan ke:*

*Emo jasv be nwon ebete,
nan be fa be nwon be mantan be.
Nan be fa be sa be kan like m'o ti efian fi,
nan min kvsu min 'de em.*

¹⁸ *Min 'kaci em asi
ye em kvsu 'kaci min mma
mmelenzua non mmalasua.*

Ye Min m'o ti Tunminfve Nyanmian Kpili'n, ejole
m'o le kan nun anin.

7

¹ Ehulo mma, kem o ye ti ye Nyanmian a bo
anohuba so'n-mo'n, ye yaci like biala mo ye yo a, o
gua anwonnaan'n non wawe nun anwon efian'n ye
gua. Nan ye sulo Nyanmian ye bo mandunlin kpa ye
tanlan wo anwontie nun.

Polvfe elie'n

² Emo fa ye be wula be kunnun! O sanlin ke y'a nni
soanlan fi anwon ejole ete, y'a mman man soanlan
fi a ndo man ete nun, ese y'a nzisi soanlan fi. ³ Nan
ke mun kan so mun bu em fvo o. Nan n nili moa n
zeli ke em anwon cian ye sonman. Yi ti, se em 'cin
o, se em 'wu o, ye non em. ⁴ Min si em ati anun
kpa, ese mun di em anwon fe kpa. Ye yale biala
anun, min lva cici min nwon kpa mun di fe maan
o bu so.

⁵ Afi mo ye holi juli Masedvanun man nun elo'n,
y'a nnyan man alaje sin kaan sua. Ye 'kaci ewa, efe,

yε 'sɪn ɛwɑ, ɛfɛ. Mmie-mɔ nɔn yε la mannzɔvɑn sɔ, yé kunnun titi yé. ⁶ Nan Nyanmian m'ɔ cɪcɪ ɔlvabɔfɔvɛ lɔvɑ'n, ɔ manlɪn Titɪ ɛwɑlɛ'n cɪcɪlɪ yé lɔvɑ. ⁷ Ɛsɛ nán kɛ Titɪ ɛwɑlɛ nɪn ɔlɑ y'ɔ cɪcɪlɪ yé lɔvɑ ɔ, nan ɔ'a hɑn ɔ'a hele yé kɛ ɛmɔ ɔlvɑ dɔ mín sɔnman, ɛmɔ di mín nɔwɔn yɑlɛ, ɛsɛ ɛmɔ kulo kɛ bɛ bɔkɑ mín. Ɛjɔlɛ sɔ nɪn a mɑn fɛ elie a hun mín kpili kpa.

⁸ Sɛ bɔbɔ kalatɑ'n mɔ n gɛlɛlɪ ɛmɔ nɪn a bɔ ɛmɔ ɔlvɑ a, mɪn nni mɑn yí nɔwɔn yɑlɛ. Sɛ bɔbɔ n nili yí nɔwɔn yɑlɛ mɛlɛ mɔ n nɔwɔnlɪn kɛ mín kalatɑ nɪn a bɔ ɛmɔ ɔlvɑ'n, ⁹ dɔɛ ɛhɪkɑ ɑsɔ, mɪn di yí nɔwɔn fɛ, nán ɛmɔ ɔlvɑ mɔ ɔ'a bɔ nɪn ɑtɪ ɔ, nan ɛmɔ ɑbɑlɑbɔ'n mɔ ɛmɔ kɑcɪ yí nɪn ɑtɪ ɔ. Ɛmɔ ɔlvabɔ sɔ nɪn ɑnɪn, ɛmɔ a kɑcɪ bɛ nzin b'a sɪ ɛtɛ'n b'a yɔ mɔ Nyanmian kulo. Ɔ mɑn mɔ yɛ yɔlɪ nɪn a nyɔ mɑn ɛmɔ ɛtɛ. ¹⁰ Ɔ sɑnlɪn kɛ ɔlvabɔ'n m'ɔ fi Nyanmian ɛlɔ'n, ɔ mɑn sɔvɑnlɑn nɔwɔn yí ɛtɛ'n ɔ yɑcɪ gɔvɑ ɔ fɑ yí nɔwɔn mɑn Nyanmian ɔ nyan ngɔvɑn. Ɔlvabɔ sɔ'n dɪɛ, ɔ mɑn bɛ nni mɑn yɑlɛ mgbɑn. Nan mɑn nɪn ɑnɪn ɔlvabɔ dɪɛ'n, ɔ mɑn bɛ wu. ¹¹ Ɔlvabɔ'n mɔ Nyanmian mɑn ɔ hɑnlɪn ɛmɔ'n, ɛmɔ nɪɑn junmɑn mɔ ɔ'a lɪ wɔ ɛmɔ ɑsɪtɑnlɑn nɪn ɑnɪn'n! Junmɑn kpili kpa ɔ! Ɔ sɑnlɪn kɛ ɛmɔ a nɔwɔn bɛ ɑnyunnunguɑsɪɛ'n, ɛmɔ a sulo yí nzin, ɛmɔ a tɔ bɛ nɔvɑn ɑsɪ. Ɛmɔ ɔlvɑ a lɔ mín sɔnman bɛ kulo kɛ bɛ nɔwɔn mín nɔwɔn. Ɛmɔ ɑnɔwɔn lɛ jɔvɛ bɛ bɛ kulo kɛ bɛ pɪnnɪn sɔvɑnlɑn'n m'ɔ yɔlɪ nyɔlɪɛ ɛtɛ'n sɛlɛ kpa. Ɛmɔ a hele mɑn b'a nɔwɔn yí wɔ ɛmɔ ɑbɑlɑbɔ'n kɔvɑlɑɑ ɑnɪn kɛ nyɔlɪɛ ɛtɛ sɔ'n, ɛmɔ ɑnɔwɔn nɔn mɑn nɪn.

¹² Ɛhɪkɑ, sɛ m'ɑn hele ɛmɔ a, nán sɔvɑnlɑn'n m'ɔ yɔlɪ ɛtɛ sɔ'n, ɑnɑɑn sɔvɑnlɑn'n mɔ bɛ yɔlɪ yí ɛtɛ nɪn ɑtɪ ɔ. Nan mɪn kulo kɛ ɛmɔ ɑfɪɑn ɛlɔ, yé nɔwɔn'n m'ɔ cɪɑn ɛmɔ ɔ nɔn ɛhulo mɔ ɛmɔ kulo yé'n, ɛmɔ kele

yí yuein wə Nyanmian anyunnun. Yí ti yê n geleli emə ə. ¹³ Nan mə emə a yə'n, ə'a man yé lba a cici yé nwɔn. Yé lba cici yé nwɔn, nan mə anianman Tití fi emə elə ə wali'n, ke emə kwalaa kpɪnlɪn səlɪ yí nun'n, ə'a man fɛ elie kpili kpa biekun a hun yé. ¹⁴ Afi, n valɪ emə n duli mɪn nɔvan nun n geleli Tití, yê emə kɔsɔ a man anyunnunguasɛ a ngan man mɪn. Nan kemə cian daa ananhələ yê ye kan ye kele emə'n, mɪn nɔvan nun etue mə n duli n geleli Tití wə emə dunman nun'n, yí kɔsɔ ə'a nwun yí ananhələ. ¹⁵ Yí muonun, sɛ yí ti kpɪn anyunnzə kpili'n mə emə manlɪn yí nɪn asɔ, ə nɔn ke emə kpɪnlɪn bɛ le anwɔnwɔsɔvɛ nɔn esulo bɛ səlɪ yí nun'n, emə anwɔn fɛ diɛ mə ə di'n, ə tala sɔ. ¹⁶ M'an li fɛ ke like kwalaa anun, mɪn kwalaa ke mɪn susu mɪn ti mɪn gua emə asɔ.

8

Emə mán bé sa ló

¹ Anianman-mə, junman mə Nyanmian Kpili lili wə Masedvanɪn mán nun asɔnɪn'n-mə anun'n, ye kulo ke ye kan ye kele emə. ² Yale m'ə hanlɪn elə asɔnɪn mma'n-mə'n, ə tɪ man nzemɪndɛ. Nan kɔsɔ bɛ nyanlɪn fɛ elie kpili kpa bé ehian kpili nɪn anun, bɛ manlɪn bé sa ləlɪ ə bɔlɪ sɔ. ³ Ananhələ tɪ kpa, bɛ yɪlɪ bé kunnun, mə bɛ kwalaa yí man'n, bɛ manlɪn. Bɛ manlɪn dede ə talalɪ sɔ. ⁴ Bɛ selesi yé bɛ bɔtɔlɪ yé kpa ke bɛ 'tɪtɪ esika maan bɛ fa kə bɔka Nyanmian menian'n-mə mə bɛ wə Zude mán nɪn anun'n. ⁵ Bɛ yɔlɪ m'ə tala mə ye jɔnlɪnlɪn'n. Afi, bɛ lili mɔva bɛ falɪ bé nwɔn bɛ manlɪn yé Mɪn. Nan afi, ə nanndɪ Nyanmian ehulo nɪn asɔ, b'a fa bé nwɔn b'a man yé kɔsɔ. ⁶ Ehika ati, ahunnunye junman'n mə Tití

bɔli yí bu emɔ afian elɔ'n, y'a seɛe yí ke ɔ hó tó emɔ ɔ lí junman sɔ'n gúa yí bu. ⁷ Emɔ a nyan bé nwɔn wɔ ninng'e'n kwalaa anun. Ɔ sanlin ke emɔ le dedi, emɔ si Nyanmian ninng'e'n-mɔ, emɔ si juɔ, emɔ le anwɔnndele wɔ like biala anun, ese emɔ kulo yé kpa. Ɔ man ahunnunye eyɔle ehi anun, emɔ mán be nwún emɔ.

⁸ Nán ke mun tinndin emɔ ke emɔ yó ɔ. Nan mun kan ehunlin-mɔ anwɔnndele die nin anwɔn ejɔle mun kele emɔ maan emɔ nwun yí ke emɔ ehulo'n kpɔn ti yí'n. ⁹ Ɔ sanlin ke emɔ si anwunnvoe'n mɔ yé Mun Zozi Kilisi nwunlin yé'n. Yí mɔ anun ɔ ti anyanbenwɔn sɔanlan'n, emɔ dunman nun, ɔ yɔli yí nwɔn ehianfɔe ɔ'a man emɔ a nyan bé nwɔn.

¹⁰ Mín die mɔ m'an junlin mɔ mun kan mun kele emɔ'n y'ɔ le ke, junman'n mɔ afɔe ehunlin emɔ bɔli yí bu'n, emɔ mán bé sa tóa yí. Ɔ sanlin ke emɔ yê emɔ lili mɔa be bɔli yí bu ɔ, ese emɔ yê emɔ sili bé hue ke be 'di ɔ. ¹¹ Yí ti, kikaala die, emɔ mán bé sa tóa yí be lí be mán ɔ yúe. Emɔ nían mɔ bé sa tu'n, be nyán anwɔnndele be lí junman sɔ'n ke emɔ sili bé hue ke be 'di'n. ¹² Ɔ sanlin ke like mɔ be yi bé kunnun be man'n, se bɔbɔ ɔ ti kaan se, Nyanmian di yí nwɔn fe ɔ sɔ nun kanlanman. Ɔ nze man sɔanlan ke like m'ɔ le man yí'n, ɔ fá mán yí.

¹³ B'a nze man ke emɔ fá bé nwɔn ninng'e'n-mɔ kwalaa be mán menian nán emɔ lí ehian, nan emɔ yó maan bé ninng'e'n-mɔ kwalaa lí sɔ kpe-kpe.

¹⁴ Kikaala emɔ le ninng'e dɔɔn, ɔ se ke emɔ fá bie be búá bé mɔ bé sa a mian'n. Yí die, se cian bie emɔ kusɔ asa mian an, anɔn be kwalaa be ti emɔ nyanman nun. Se emɔ yɔ yí sɔ a, anɔn yí kwalaa a li sɔ. ¹⁵ Afi, Ehele Ejɔle'n le kele ke:

*M'ɔ hohuanlɪn dɔvɪn anvan'n,
ɔ'a nnyan man mvɔvsvɛ,
yê m'ɔ hohuanlɪn kaan bie anvan'n,
yí kvsv ɔ mmian man like fíi anwɔn.*

Titɪ nɔn yí manngvɔn'n-mɔ

¹⁶ Yɛ 'da Nyanmian Kpili asɪ. Ɔ'a yɔ ɔ'a man ɛmɔ anwɔn ɛjɔlɛ a hian Titɪ kpa kɛ ɛmɔ anwɔn ɛjɔlɛ cian yé'n. ¹⁷ Yé nwan ɔ hɔ ɛmɔ anwɔn ɛɔ. Ɔ kɔ le kɔ tɔ nun. Ɔ le anwɔndɛlɛ kpa yí muonun ɔ kɔ si yí hue kɛ ɔ 'kɔ ɛmɔ anwɔn ɛɔ. ¹⁸ Yɛ lɛ svan yí nɔn anianman kɔn. Anianman sɔ'n, ɛjɔlɛkpa junman'n m'ɔ di'n dunman nun, asɔnɪn mma'n-mɔ kɔalaatin yɪ yí ayɛ. ¹⁹ Ɔ ti svanlan mɔ asɔnɪn'n-mɔ kɔalaatin a yɪ yí kɛ yé atɪn etue nɪn anɪn, ɔ hɔ sɔman yé. Ɔ mán yɛ fá ahunnunye like sɔ'n yɛ hɔ wúla yé Mɪn anɪnminnyanmɔn maan bɛ nwún yí kɛ yɛ kulo kɛ yɛ bɔka ɛhɪnlɪn-mɔ. ²⁰ Yɛ lɛ yɔ sɔ, nán svanlan fíi a ngan man yé nwɔn ɛjɔlɛ ɛtɛ wɔ esika kpili sɔ'n mɔ b'a fa b'a man yé kɛ yɛ fá yɛ hɔ nɪn anwɔn. ²¹ Nyanmian nɔn menian'n-mɔ anyunnun, like m'ɔ ti kpa'n yê yɛ bɔ mɔndɪnlɪn yɛ yɔ ɔ.

²² Yɛ lɛ svan bɛ nɔn yé nianman'n. Atɪn ngacile dɔvɪn asɪ, y'a sɔ yí y'a nian. Y'a nwun yí kɛ ɔ ti svanlan mɔ cian daa ɔ le anwɔndɛlɛ ɔ. Nan sian anwɔndɛlɛ'n m'ɔ le yí'n, ɔ bɔ sv. Afi, ɔ de ɛmɔ di kpili sɔnman. ²³ Titɪ diɛ, ɔ ti mɪn manngvɔn. Mɪn nɔn yí y'ɔ di junman yɛ man ɛmɔ ɔ. Nan anianman ɛhɪnlɪn-mɔ mɔ bɛ lɛ kɔ a sɔman yí'n, bɛ diɛ asɔnɪn'n-mɔ yê b'a yɪ bɛ ɔ. Bɛ di junman bɛ wula Kilisi anɪnminnyanmɔn. ²⁴ Yí ti, ɛmɔ héle bɛ maan bɛ nwún yí kɛ ɛmɔ kulo bɛ sakpa. Yí diɛ anɪn asɔnɪn

mma'n-mə ti yí bu ké ye nva man emə ye ndu man ye nvan nun mgban.

9

Ahunnunye like'n yê Nyanmian kulo ɔ

¹ M'ɔ tɔ de mmɔa'n mɔ be 'fa be kɔ man Nyanmian menian'n-mə mɔ be wɔ Zude mân nɔn anun'n, ɔ ti man cɔnnɔn fíi ké n géle emə ehi anwɔn kalata. ² ɔ sanlɔn ké mɔn si ké emə a si bé hue, ɔ man m'an fa emə m'an tu mín nvan nun wɔ Masedvanɔn asɔnɔn mma'n-mə anyunnun. M'an han m'an hele bé ké: “Anianman'n-mə mɔ be wɔ Akayi mân nɔn anun elɔ'n, sunmin afɔe ehiɔnɔn angɔnmin yê be bɔbɔali bé nɔwɔn be sieli ɔ.” Emə anwɔnndele'n y'ɔ wowulali bé dɔwɔn bé anwɔnsele ɔ. ³ Ehiika ati, mɔn sɔan anianman ehi-mə emə anwɔn elɔ. Yí die anɔn, aye'n mɔ y'a yi emə wɔ mmɔa sɔ nɔn anwɔn nɔn a nyɔ man mgban. Nan ké m gɔnɔn n ganlɔn yí'n, mɔn kulo ké emə bɔbɔa bé nɔwɔn be sie sakpa. ⁴ Afi, se emə a mmɔbɔa man bé nɔwɔn b'a nzie man, nan se Masedvanɔn amma'n-mə b'a soman mín emə anwɔn elɔ a, ɔ y'ɔ anyunnunguasie ɔ man yé. Nan kɔsɔ emə anyunnunguasie die mɔ ɔ 'kan emə'n 'bɔ sɔ. ⁵ Ehiika ati, m'an nɔan dede a, anɔn ɔ ti kpa ké m mán anianman ehi-mə lí mɔa mín nyunnun emə anwɔn elɔ. Yí die anɔn, ahunnunye acedie'n mɔ emə hanlɔn ké be 'man'n, anianman ehi-mə kokuan yí nvan be sie. Afi mɔn ngulo man ké mɔn tɔ emə elɔ a, ɔ y'ɔ kana. Nan mɔn kulo ké ɔ y'ɔ ahunnunye acedie.

⁶ Emə ati káci ké sɔanlan mɔ ɔ'a nnua man dɔwɔn'n, ɔ ndi man dɔwɔn. Nan sɔanlan m'ɔ kɔ lua dɔwɔn'n, ɔ 'ti dɔwɔn. ⁷ Ehiika ati, mɔ emə anɔn kɔn biala a fua ké ɔ 'man'n, ɔ mán. N'ɔ di yí nɔwɔn yale, ese n'ɔ bu yí ké be

le tinndin yí. Ɔ sanlɪn ke sɔanlan m'ɔ yɪ yí kunnun ɔ man'n yê Nyanmian kulo yí ejɔle ɔ. ⁸ Afi, Nyanmian le tunmin ɔ kwalaa ke ɔ man nyila ngacile'n kwalaa kan emɔ. Ɔ kwalaa ke ɔ man emɔ nyan ninng'e'n kwalaa mɔ cian'n cian daa. Eɛe ɔ kwalaa ke ɔ man emɔ nyan yí ɔ bu su maan emɔ fa be yɔ nyɔɪe mgbakpa'n kwalaaatin ⁹ ke Ehele Ejɔle'n kan yí'n. Yí nwan:

Ɔ'a hye ninng'e dɔvn kpa

ɔ'a man ehianfɔe'n-mɔ.

Yí ahunnunye'n le man eyue.

Menian dɔvn 'ba nwun Nyanmian anwɔn ye

¹⁰ Nyanmian m'ɔ man kulo sɔanlan like maan ɔ dua ɔ nyan alie di'n, ɔ 'ba fa ninng'e'n kwalaa mɔ emɔ a mian yí nwɔn'n man emɔ, ɔ 'man ɔ fifi ɔ su mma dɔvn kpa. Ɔ 'man emɔ ahunnunye'n kɔsu su mma dɔvn kpa. ¹¹ Ɔ 'man emɔ nyan bé nwɔn mele biala maan emɔ kɔsu yɔ ahunnunye cian daa. Ɔ nanndi yé su, esika'n mɔ emɔ 'ba yiyi maan ye fa ye kɔ'n, bé mɔ bé sa 'ba han yí'n, be 'ba la Nyanmian asi kpa. ¹² Ɔ sanlɪn ke like sɔ'n mɔ emɔ 'ba yɔ'n, nán Nyanmian menian nɪn ala y'ɔ 'ba bua bé ɔ, nan eɛe ɔ 'ba man menian dɔvn nwun Nyanmian anwɔn ye. ¹³ Emɔ ahunnunye like eyɔle sɔ'n 'ba man be nwun yí ke emɔ kpɪn ti yí'n. Menian dɔvn 'ba wula Nyanmian anunminnyanmɔn. Ɔ sanlɪn ke ahunnunye ninng'e sɔ'n-mɔ mɔ emɔ 'ba fa bua bé nɔn ehɪnlɪn-mɔ kwalaaatin'n, ɔ kele ke emɔ de Kilisi Ejɔlekpa'n be di be man yí anyinnzɔ. ¹⁴ Bé kɔsu, be 'sele Nyanmian be man emɔ. Be 'fa emɔ be wula bé kunnun, ɔ fi nyila dɔvn mɔ Nyanmian a yeyila emɔ'n. ¹⁵ Ye lá Nyanmian asi. Ɔ sanlɪn ke acedie'n

mə yí muonun ɔ'a fa ɔ'a hye yé'n, be nnyan man yí nwɔn sɔ!

10

Pɔlv tunmin'n

¹ Mɪn bɔbɔ mɪn Pɔlv, mɪn tɔ emɔ ngaliɛ. Mɪn kulo ke mɪn yɔ yí betɛɛ esɛ mɪn nwun anwunnvoe ke Kilisi muonun yɔ yí'n. Nan emɔ anun mmie-mɔ le kele ke sɛ n wɔ emɔ afian elɔ a, mɪn kan mɪn nwɔn asi. Kɔsɔ afi sɛ n nnɔn man emɔ afian elɔ a, mɪn di tutule. ² Mɪn sɛle emɔ ke nán be tinndin mɪn maan mɪn kele tunmin'n mɔ n ne yí'n tɛmɔn m'ɔ m 'ba a emɔ elɔ'n. Ɔ sanlɪn ke sɛ mɪn ba emɔ elɔ a, mɪn 'ba yɪ mɪn tunmin'n mɪn kele bé mɔ bé nwan ye nanndi ke eyuadi nɪn anun menian'n. ³ Ɔ ti ananhɔle ke ye ti kulo menian, nan kɔsɔ ye ngɔn man yé kɔan diɛ'n ke kulo menian'n-mɔ kpɪn kɔan yí'n. ⁴ Yé kɔan ninnge diɛ'n-mɔ nɔn mán ehi anun menian'n-mɔ diɛ'n ti man kɔn. Yé diɛ'n-mɔ ti Nyanmian kɔan ninnge. Bé nwɔn yɔ esulo. Be fa be bubu sua mgbili mgbili'n-mɔ. Ye fa ye seci ajɔnlɪn ete ete'n mɔ menian'n-mɔ le yí'n. ⁵ Atubɛnwɔn ninnge m'ɔ man menian'n-mɔ nzɪ man Nyanmian'n, ye fa kɔan ninnge sɔ'n-mɔ ye kan bé ye gua asi. Eɛ bé mɔ bé nyɪn nzɔ man Kilisi'n, ye si bé ajɔnlɪn'n ye cɔn bé maan be de yí be di. ⁶ Y'a bɔbɔa yé nwɔn a yue, sɛ emɔ man Kilisi anyɪnnzɔ kpa bɔkɔɔ a, ye 'pinnin bé kɔalaa mɔ be mman man yí anyɪnnzɔ'n.

⁷ Emɔ diɛ, mɔ emɔ anyɪn nwun yí'n y'ɔ ti emɔ cɪnnjɪn ɔ. Yí ti, sɛ sɔanlan kɔn de di ke ɔ ti Kilisi diɛ a, ɔ títi ɔ nían, nán sɛ ɔ ti sɔ man yí a, anɪn ɔ nwún yí ke yé kɔsɔ ye ti Kilisi diɛ. ⁸ Tunmin'n mɔ yé Mɪn a fa a man mɪn'n, sɛ bɔbɔ m'an fa m'an tu mɪn nɔan nɪn

maan ɔ'a bu su a, yí nwɔn nyian ngun man mín. Ɔ sanlɔn ke, emɔ kpa eyɔle ati yê yé Min a fa a man yé ɔ, nan nán emɔ ehuan ti ɔ. ⁹ Nán ke enwonwunlan mɔ mɔn kulo ke mɔn nwonwunlan emɔ ati y'ɔ man mɔn kele kalata ehi-mɔ ɔ. ¹⁰ Afi, ε 'nwun ejɔle mɔ menian'n-mɔ kan'n: “Pɔlo kalata'n-mɔ anun ejɔle'n yɔ si. Nan kusɔ se yí muonun ɔ wɔ yé afian ewa a, ɔ ti betee, ese ɔ nzi man bagua nun juɔ.” ¹¹ Bé mɔ be kan sɔ'n, be nwún yí ke se ye nnɔn man emɔ afian elɔ a, ejɔle m'ɔ wɔ kalata'n mɔ ye kɔ hele ye kɔ nwan emɔ nun anun'n, yí kɔnmgba'n yê se ye ba emɔ afian elɔ a, ye 'kan ɔ.

¹² Bé mɔ be bu bé nwɔn kpa be tala bé manngɔn-mɔ'n, ye nze man ke ye nɔn bé se. Ese ye nva man yé nwɔn ye ndɔ man bé. Be ti menian mɔ bé muonun be fua bé nwɔn. Be fa bé nwɔn be susu bé muonun bé nwɔn. Bé ajɔnlin'n nza man bé. ¹³ Nan yé die, ye ngulo man ke ye tu yé nwan nun maan ɔ bu su. Ɔ sanlɔn ke lika mɔ Nyanmian a hele ke ye lí junman'n ye jú'n, ebele yê ye 'di ye ju ɔ. Nyanmian kusɔ yê ɔ'a man atɔn maan y'a li junman'n dede y'a ju emɔ elɔ ɔ. ¹⁴ Yí ti, ye nyɔ man maan ɔ mmɔ man su. Ɔ sanlɔn ke mɔ ye hɔli emɔ elɔ'n, yé dein yê ye lili mɔa ye bɔli Ejɔlekpa'n m'ɔ tɔ de Kilisi'n ye heleli emɔ ɔ. ¹⁵ Ɔ man se ye le tu yé nwan nun an, nán swanlan bie junman mɔ ɔ'a li'n yê ye 'fa ye 'tu yé nwan nun ɔ. Nan ye le anyɔndasɔve ke emɔ dedi'n 'kɔ yí nyunnun. Yí die anɔn, ye di junman nun emɔ afian elɔ maan ɔ tele kpili kpa dede ɔ kɔ ju lika mɔ Nyanmian heleli yé'n. ¹⁶ Yí die anɔn, ye fi emɔ ebele, ye kwalala ke ye kɔ lika fufɔle ye kɔ bɔ Ejɔlekpa'n. Nan y'a nva man abie junman die mɔ ɔ'a li'n y'a ndu man yé nwan nun. ¹⁷ B'a hele wɔ Ehele Ejɔle nun anun ke: *Swanlan m'ɔ*

kulo ke ɔ tu yí nwan nun'n, anin ɔ fá like mɔ yé Mɔn a yɔ'n ɔ tú yí nwan nun. ¹⁸ Yí sɔ ati, ananhɔle nun, sɔanlan mɔ yí muonun ɔ fɔa yí nwɔn'n, ɔ ti man sɔanlan. Nan nunhan mɔ yé Mɔn muonun fɔa yí'n y'ɔ ti sɔanlan ɔ.

11

Pɔlv nɔn ato mmɔfɔe'n-mɔ

¹ Sɛ bɔbɔ mɔn jɔjɔ ke sɔanlan mɔ yí ti nnɔn man ɛbele a, ɛmɔ fá yí sɔ, be jínlan mún nzin! ² Ɛmɔ nwún yí ke mɔn cɔin ɛmɔ ati nyunnunngunlan ke Nyanmian cɔin yí'n. Ɔ sanlɔn ke ɛmɔ ti ke talua muan mɔ yí ɛnanndiɛ nɔn anwɔn buli man ɛbɔin mɔ m'an si yí siyɛle m'an man belenzua kɔnmgba cein ɔ. Belenzua sɔ'n y'ɔ le Kilisi. ³ Nan yé nan balasua'n mɔ be fele yí Ɛvɔ'n manlɔn owo'n lakali yí. Yí ti, mɔn susu ɛmɔ anwɔn ke Kilisi mɔ ɛmɔ a fa bé nwɔn b'a man yí kanlanman kanlanman'n, ɛmɔ ati 'ba kaci be yaci yí be tv. ⁴ Ɔ sanlɔn ke y'a bɔ Kilisi anwɔn ɛjɔle'n y'a hele ɛmɔ. Nan afi, ɔ yɔ sɛ mɔ sɔanlan biala ba ɛmɔ ɛlɔ, ɔ bɔ Zozɔ fɔfɔle anwɔn ɛjɔle ɔ kele ɛmɔ a, ɛmɔ de yí tv nun ɔ? Y'a han Wawe Nwannzan-nwannzan nɔn anwɔn ɛjɔle'n y'a hele ɛmɔ. Nan afi, ɔ yɔ sɛ mɔ sɔanlan biala ba ɛmɔ ɛlɔ ɔ kan wawe fɔfɔle anwɔn ɛjɔle ɔ kele ɛmɔ a, ɛmɔ de yí tv nun ɔ? Y'a bɔ Ɛjɔlekpa'n y'a hele ɛmɔ. Nan afi, ɔ yɔ sɛ mɔ sɔanlan biala ba ɛmɔ ɛlɔ, ɔ bɔ ɛjɔlekpa fɔfɔle ɔ kele ɛmɔ a, ɛmɔ de yí tv nun kpa ɔ? ⁵ Ɛmɔ mmɔfɔe mgbili mgbili sɔ'n-mɔ, be ndala man mún like fíi anun. ⁶ Sɛ bagua nun yê mɔn nzɔ man jɔjɔ a, nán Nyanmian ninngɛ'n-mɔ ɛsiɛ nun ɔ. Afɔ, y'a man

εμῶ a nwun yí sɔ yuein tɛmɔn biala non ninnge kwalaa anun.

⁷ Mελε mɔ m mali εμῶ ελῶ m mɔli Nyanmian Ejɔlekpa'n n geleli εμῶ'n, m'an nne man εμῶ babulu kɔn. Nan mίν bɔbɔ muonun, m mεbeleli mίν nwɔn asɪ n nili junman n nianlin mίν nwɔn manlin εμῶ nyanlin anunminnyanmɔn. Like sɔ'n mɔ n yɔli'n, kannɔv ετε yê m'an yɔ ɔ? ⁸ N gbɔkpɔli asɔnɪn εhɪnlin-mɔ anwɔn, be tualɪ mίν kale yê n valɪ m mɔvalɪ εμῶ ɔ. ⁹ Mελε mɔ anɪn n wɔ εμῶ afian ελῶ mɔ emian'n tɔli mίν'n, m'an man sɔanlan fíí a mmɔ man mίν nwɔn kale. ɔ sanlin ke anianman'n-mɔ mɔ be fi Masedɔanɪn mán nun ελῶ be walɪ'n, ninnge'n kwalaa mɔ anɪn m'an mian yí nwɔn'n, be falɪ be beleli mίν. N zielɪ mίν nwɔn ye, m'an man sɔanlan fíí a mmɔ man mίν nwɔn kale. Yê mɪn 'sie mίν nwɔn ye sɔ cian daa. ¹⁰ Se ɔ ti ananhɔle ke Kilisi wɔ mίν nun an, ebele ndutue die mɔ mɪn di'n, sɔanlan fíí ngɔala ngan man yí nzin εjɔle wɔ Akayi mán bɔndɪn nɪn anun. ¹¹ Mɪn yɔ sɔ ti a, asɔ ɔ kele ke mɪn ngulo man εμῶ ɔ? Nyanmian muonun sɪ ke mɪn kulo εμῶ. ¹² Mɔ m'an yɔ'n, mɪn 'yɔ yí sɔ cian daa man anyunnunguasie kan bé mɔ be kulo ke be nyan atɪn be tu bé nɔan nun'n. ɔ sanlin ke bé nwan be di bé junman'n ke ye kpɪn ye di yé die'n.

¹³ Menian sɔ'n-mɔ tɪ ato mmɔfɔve. Be laka menian be yɔ ke Kilisi mmɔfɔve y'ɔ le bé. ¹⁴ Bé nyɔlie sɔ'n nzin man yé nwɔn fíí sɔa. Afi, Satan muonun kwalaa ɔ kaci yí nwɔn ke nyanmiansɔ bɔfɔve mɔ yí anunminnyanmɔn'n ta ke kanlannie ɔ. ¹⁵ Yí ti, se Satan ngɔa'n-mɔ le yɔ bé nwɔn ke be tɪ ngɔa kpa a, εhɪ nzin man yé nwɔn fíí sɔa. Nan ayuelie cian nɪn anun yê be 'nyan bé nyɔlie'n-mɔ anwɔn ahatua ɔ.

Pɔlv efɛ'n

¹⁶ Mɩn kan yí biekun ke sɔanlan fíi n'ɔ bu yí ke m'an se. Se kɔsu emɔ bu mín ke m'an se a, anɩn emɔ lé mín be tú nun, be mán mín kɔsu n vá n dú mín nɔan nun kaan. ¹⁷ Ejɔle mɔ mɩn kan yí kíkakaala'n, ɔ fi man yé Mɩn. Nan se m'an han mín nɔan nun etue ejɔle a, anɩn mɩn juɔ ke mín ti a seɕi. ¹⁸ Kemɔ afi menian mmie-mɔ dɔun tu bé nɔan nun ke eyuadi amma yɔ yí'n, yí ti mín kɔsu, mɩn 'tu mín nɔan nun bie. ¹⁹ Ɔ sanlɩn ke emɔ mɔ be ti ngelefɔe'n, emɔ tie be si senvɔe'n-mɔ sɔ, ehika yɔ emɔ fe kpa. ²⁰ Se be le sie emɔ ke ngangaa, emɔ kpɩnlɩn sɔ, se be le di emɔ dufule a, emɔ kpɩnlɩn sɔ, se be le laka emɔ a, se be le tu bé nɔan be kele emɔ a, emɔ kpɩnlɩn sɔ, se be le kpaci emɔ anyɩnsɔ a, emɔ kpɩnlɩn sɔ. ²¹ Ye le kan yí ananhɔle, ɔ ti nyian. Y'a nnyan man anwɔnsele y'a nyɔ man emɔ sɔ.

Nan kɔsu like biala mɔ sɔanlan kɩn kɔala ke ɔ nanndi sɔ ɔ tu yí nɔan nun'n, mɩn juɔ ke mín ti a seɕi, mín kɔsu mɩn kɔala ke mɩn nanndi sɔ bie mɩn tu mín nɔan nun. ²² Se be ti Ebele a, mín kɔsu, n di Ebele. Se sakpa be ti Izalaye menian an, mín kɔsu, sakpa n di Izalaye sɔanlan. Se be ti Abalahamɔn abɔsu menian an, mín kɔsu, n di Abalahamɔn abɔsu sɔanlan. ²³ Se be ti Kilisi ngɔa a, mín kɔsu, n di Kilisi akɔa. Mɩn juɔ ke mín ti a seɕi. Kilisi ngɔa sɔ'n mɔ be ti'n, mɩn tala bé. M'an li junman m'an tala bé. B'a tɔ mín fiadi dɔun a tala bé. B'a bu mín dɔun a tala bé. Efɔvan mɔ ewue a fɔvan mín'n, mɩn tala bé. ²⁴ Zufɔ'n-mɔ hɩli mín ngɔkɔn ngɔkɔn fâ nnun. Kɩn biala anun, be fin mín mgbele abulasan nun ngɔanlan. ²⁵ *Lɔmɔn menian'n-mɔ sɔli mín nun ngɔkɔn ngɔkɔn fâ nsan. Kɩn biala

anun, be fin mɪn mgbele. Eɛe cɪan kɔn, be tɔtɔli mɪn ebɔe, ahan be kun mɪn. Ye butuli asue nun ngɔkɔn ngɔkɔn fâ nɛsan. Temɔn kɔn anun, n nili cɪan kɔn asue nun. ²⁶ Mɪn atɪn etue nwala'n mɔ mɪn tu nɪn anun, mɪn nwun ninngɛ esulo kpa. Bie sɔa, mɪn ngɔala man asue'n-mɔ kpɛ, mɪn nɔn kodiawu-mɔ yia, mɪn nianman Zufɔ'n-mɔ nɔn bɛ mɔ be tɪ man Zufɔ'n man mɪn nwun amannɪnhunlun. Mɪn ka kulo mgbili'n-mɔ asɔ a, mɪn nwun amannɪnhunlun. Mɪn fa nanmɛ atɪn'n-mɔ a, mɪn nwun amannɪnhunlun. N nanndɪ asue jenvie nɪn anyɪnsɔ a, mɪn nwun amannɪnhunlun. Bɛ mɔ be tɪ man anianman kpa'n-mɔ, bɛ kɔsɔ, be man mɪn nwun amannɪnhunlun.

²⁷ Junman ngiketee mɔ m'an li ɔ nɔn yalɛ mɔ m'an nwun yɪ'n, ɔ tɪ man nzɛmɪndɛ. Temɔn bie, mɪn nnyan man atɪn mɪn nna man, ehɔe nɔn nzuhoe kun mɪn, mɪn kpati mɪn cɪ ehɔe. Bie kɔsɔ a, mɪn nnyan man taladɛ mɪn nwula man, eyelɛ kun mɪn dede ɔ wɔlɔ mɪn kunnun. ²⁸ Bɛ ngan man ejɔlɛ mun. Cɪan daa, asɔnɪn'n-mɔ kwalaa anwɔn nzusue la mɪn nwɔn. ²⁹ Sɛ asɔnɪn nɪn anun sɔanlan kɔn le man anwɔnselɛ a, anɪn ɔ tɪ ke mɪn kɔsɔ, n nne man anwɔnselɛ. Sɛ bie tɔ etɛ nɪn anun an, mɪn di yɪ nwɔn yalɛ sɔnman. ³⁰ Sɛ ɔ di mɔ mɪn tu mɪn nɔan nun an, ninngɛ'n-mɔ mɔ n nne man nun anwɔnselɛ nɪn anwɔn yê mɪn 'fa mɪn 'tu mɪn nɔan nun ɔ. ³¹ Nyanmɪan m'ɔ tɪ yê Mɪn Zozi Asɪ'n, ɔ sɪ ke ejɔlɛ'n mɔ m'an han'n tɪ ananhɔlɛ. Yɪ tɪ, nyila hán yɪ dunman'n cɪan daa! ³² Mɔ anɪn n wɔ Damasi kulo nɪn asɔ'n, mɪn ehɪɛ ati, belemgbɪn Aletasi kɔnmanna'n kɔ yɪ nzalafɔ ke be sɪsa kulo nɪn anwɔn anɔan'n-mɔ. ³³ Ehɪ ati, be kɔ sie mɪn ece nun, be kɔ

jula mín menzele kòn anun kulo nùn anwòn tale nùn anzin. Ke ɔ kpɔnlun yɔli mɔ kɔnmanna sɔ nùn asa a ngan man mín nùn anin.

12

Like mɔ Nyanmian yili heleli Pɔlv'n

¹ Bé nɔan nun etue'n tɔ man like kpa. Nan kɔsɔ mɔn 'tu, afɔ ninngɛ mɔ yé Mɔn a yɔ a hele mín mɔ m'an nwun yí mín nyɔnsɔ, ɔ nɔn mɔ ɔ'a yɔ ɔ'a hele mín elalɛ nùn'n, mɔn 'kan yí nwɔn ejɔle mɔn 'kele emɔ. ² Mɔn sɔ Kilisi menian'n-mɔ anun kɔn. Nyanmian falɔ yí fɔli yí nwɔn elɔ. Yí afɔe bulu nɔn nnan ahi. (Sɛ ɔ le yí nwɔnnaan kɔnlɔn-ngɔnlɔn'n yé Nyanmian manlɔn ɔ fɔli hɔli yí nwɔn elɔ e, sɛ kɔsɔ yí wawɛ'n yé Nyanmian manlɔn ɔ fɔli hɔli yí nwɔn elɔ e, mɔn nzi man, Nyanmian muonun y'ɔ sɔ ɔ.) ³ Mɔn sɔ ke sɔanlan sɔ'n fɔli hɔli nyanmiansɔ. (Nan kɔsɔ sɛ ɔ le yí nwɔnnaan kɔnlɔn-ngɔnlɔn'n yé Nyanmian manlɔn ɔ fɔli hɔli yí nwɔn elɔ e, sɛ kɔsɔ yí wawɛ'n yé Nyanmian manlɔn ɔ fɔli hɔli yí nwɔn elɔ e, yí diɛ, mɔn nzi man, Nyanmian muonun y'ɔ sɔ ɔ.) ⁴ Ejɔle m'ɔ tɔli yí elɔ'n, ɔ tɔ yí ngɔnmɔn yí diɛ. ɔ le man atɔn ɔ ngan ɔ ngele man sɔanlan. ⁵ Sɔanlan sɔa yé mɔn di yí nwɔn fɛ mɔ mɔn kɔala mɔn fa mɔn tu mín nɔan nun ɔ. Nan mɔn nva man mín muonun mɔn ndu man mín nɔan nun. Sɛ mɔn 'tu mín nɔan nun an, anin mɔn nɔan ninngɛ'n-mɔ mɔ n nne man nun anwɔnsele nùn anwɔn yé mɔn 'fa mɔn 'tu mín nɔan nun ɔ. ⁶ Sɛ n gulɔli kɛ mɔn 'tu mín nɔan nun an, nán kɛ mín ti a sɛɔɔ ɔ, ɔ sanlɔn kɛ mɔ mɔn 'ba han'n tɔ ananhɔle. Nan mín diɛ, mɔn ndu man mín nɔan nun. Yí diɛ anin, sɔanlan bie mmu man mín

soanlan kpili ɔ ndala man like mɔ be nwun yi min nwun'n, anaan ejole mɔ mun kan mɔ be ti'n.

⁷ Ehi, ninngɛ mɔ Nyanmian yili heleli min'n ti mgbili mgbili sunman. Nan ke ɔ ko yo nan m'an ndu man min nwun'n, Nyanmian ko man ewue ko to min nwun. Afi, Satan ko yi yi bofoe'n kun ke ɔ hele min ahulowa nan m'an ndu man min nwun. ⁸ Ehi a, n go sele ye Min ngokun ngokun fa nsan ke ɔ man min nwun sa. ⁹ Ye Min ko bua min ke: "Anwunnvoe'n mɔ mun nwun wo'n, ɔ bu su. O sanlin ke mele mɔ wo anwonselɛ'n ko yue'n ye mun man e nwun min tunmin nun ɔ." Yi ti, se mun 'tu min non nun an, anin ninngɛ'n-mɔ mɔ n nne man nun anwonselɛ nun anwon ye mun tu min non nun ɔ. Yi die anin, Kilisi fa yi tunmin'n sisa min. ¹⁰ Yi so ati, min di min anwonselɛ'n mɔ n nne man yi nun anwon fe. Ekpe'n mɔ be kpe min'n, ɔ non alabɔ'n, ɔ non nyinlinlin'n mɔ mun nwun yi'n, ɔ non ahulowa'n mɔ be kele min wo Kilisi dunman nun'n, min di yi kwalaa anwon fe. O sanlin ke mele mɔ anwonselɛ ko yue min nun'n ye mun nyan anwonselɛ ɔ.

Pɔɔ di Kolinti asɔnin mma'n-mɔ anwon yale

¹¹ Se mun jɔjɔ ke min ti a seci a, ɔ fi emɔ. O sanlin ke emɔ yo se ke be le min ti aloman ɔ. Nan se n di man like fi boɔ a, emɔ mmɔfoe mgbili mgbili so'n-mɔ ndala man min. ¹² Mele mɔ anin n wo emɔ afian elo'n, n zili abɔtale wo emian kwalaa m'ɔ toli min nun anin. N yili atele ɔ non asinbenwon ninngɛ ɔ non nzole m'ɔ kele ke sakpa n di Kilisi bofoe. ¹³ Nzu like die ye n yoli m manlin asɔnin ehulin-mɔ mɔ m'an nyɔ man bie m'an mman man emɔ ɔ? Anaan kemɔ

m'an mman emɔ a mmɔ man mɪn nwɔn kale'n, se yɪ nwɔn akpue y'ɔ le kun emɔ a, anɪn emɔ ehyiewu!

¹⁴ M'an sesie mɪn nwɔn a yue ke mun ba emɔ anwɔn elɔ. Mɪn de mɪn di ke yɪ kpê nɪn asu mɔ mɪn 'ba elɔ anɪn. Nan kusɔ, se mɪn ju elɔ a, mɪn mman emɔ anɪn bie fɪɪ mmɔ man mɪn nwɔn kale. Ɔ sanlɪn ke nán emɔ esika'n y'ɔ cian mɪn ɔ, nan emɔ muonun yê emɔ anwɔn cian mɪn ɔ. Afi, sie'n-mɔ y'ɔ di ke be kpɔndɛ esika be sie bé mma nganngan'n-mɔ ɔ, nan nán mmatɔnman y'ɔ di ke be kpɔndɛ esika be sie bé sɪ-mɔ ɔ. ¹⁵ Nan mɪn diɛ, se mɪn fa yɪ kwalaa mɔ n ne yɪ'n mɪn bua emɔ, ese mɪn fa mɪn nwɔn mɪn ti mɪn buka sɔ mɪn bua emɔ a, ɔ yɔ mɪn fɛ. Afi, se bɔbɔ emɔ ngulo man mɪn an, mɪn diɛ, mɪn kulo emɔ kpa. ¹⁶ Emɔ de tɔ nun ke m'an mman sɔanlan fɪɪ a mmɔ man mɪn nwɔn kale. Nan emɔ anɪn sɔanlan kɔn kwalaa kan ke m'an bɔ ngele m'an laka emɔ maan emɔ a tɔ ngaa nun. ¹⁷ Asu bé mɔ yê n zɔanlɪn bé emɔ anwɔn elɔ'n, n nanndɪli bie sɔ n nakalɪ emɔ ɔ? ¹⁸ N zɛleli Titi ke ɔ hɔ emɔ anwɔn elɔ. N zɔanlɪn yɪ nɔn anianman'n mɔ emɔ sɪ yɪ'n. Asu emɔ kwalaa kan ke Titi hɔli'n, ɔ lakalɪ emɔ ɔ leli like ɔ? Mɪn nɔn Titi, yê ajɔnlɪn'n kwalaa ti kɔn, ese yê bala mɔ yê bɔ'n ti kɔn.

¹⁹ Bɪci, emɔ jɔnlɪn ke ndɛnve yê ye le kpɔndɛ wɔ emɔ anyunnun ɔ? Cɛɛɛ, nán yɪ sɔ ɔ. Nan like mɔ Kilisi muonun kulo'n yê ye le kan wɔ Nyanmɪan anyunnun ɔ. Anianman-mɔ, ye kulo ke emɔ dedi'n kɔ yɪ nyunnun, yɪ ti yê ye le kan ehi kwalaa ɔ. ²⁰ Mɪn sulo nun, afi, mɪn ba mɪn tɔ emɔ elɔ, nán se emɔ asitanlan'n ti man sese a, ɔ ngɔ yɔ man mɪn fɛ. Ebele nɪn anɪn, emɔ kusɔ le ngɔ tie man mɪn. Mɪn sulo ke ɔ kɔ kaci butule, ekpɔ, eya, mannzɔan, nzɔba, ejɔle ete

ehan, atubenwɔn ɔ nun kuasiadi nyɔlie emɔ afian. ²¹ Min sulo ke emɔ anwɔn elɔ ehɔle'n mɔ min 'ba hɔ biekun'n, emɔ kɔ man anyunnunguasie kɔ han mɔn wɔ mɔn Nyanmian anyunnun. Ɔ sanlin ke emɔ anun mmie-mɔ dɔun yɔli satilifɔe nyɔlie, be tɔnlɔn ajaa, ese be yɔli ninnge mgban mgban. B'a nnun man bé nwun b'a nyaci man nyɔlie ete sɔ'n-mɔ b'a ngua man. Yí ti, se min tɔ emɔ elɔ a, min 'sun min gua bé nwun.

13

Pɔlv 'ba kannzɔ Kolinti asɔnun mma'n-mɔ

¹ Ehi, se min ba emɔ anwɔn elɔ biekun an, anɔn yí kpê nsan asɔ ahi. Ke Ehelɔ Eɔle'n keke'n: *Ejɔle kɔvalaa mɔ be 'di'n, ɔ di ke be nyan yí nwɔn adanzie nnyuan anaan nsan.* ² Mele mɔ m malɔ emɔ elɔ m'ɔ tian yí nnyuan'n, n gannzɔli bé mɔ be bɔ bala ete'n-mɔ nun bé bɔ nga'n. Enɛ mɔ n nnɔn emɔ afian elɔ'n, ese min kannzɔ bé mɔ be bɔli bala ete'n ɔ nun bé bɔ nga'n ke, se min tɔ emɔ elɔ a, min ngɔ nwun man sɔanlan fí anwɔn anwunnvoe. ³ Afi, kemɔ emɔ kulo ke be nwun yí ke Kilisi nanndɔ mɔn sɔ yê ɔ kan yí ejɔle'n, emɔ 'ba nwun yí kɔsɔ. Kilisi ti man emɔ anwɔn efɔan, nan ɔ le tunmin wɔ emɔ afian. ⁴ Ɔ ti ananhɔle ke mele mɔ be 'bɔbɔ yí kɔlɔwa nun asɔ'n, ɔ lolɔ yí nwun nun maan be bɔbɔ yí sɔ. Nan kikaala die, Nyanmian tunmin nun, ɔ ti asɔ. Kemɔ ye nun yí a yɔ munmuan kɔn'n, yé kɔsɔ y'a yɔ betee. Nyanmian tunmin nun, emɔ anwɔn bala'n mɔ ye bɔ'n, ye nun Kilisi m'ɔ ti asɔ'n yê ye bɔ ɔ.

⁵ Emɔ muonun sɔ bé nwun be nɔan se emɔ de Kilisi be di a. Emɔ a nwun yí ke Zozi Kilisi wɔ bé afian, nán yí ɔ? Se emɔ nɔan nán ɔ nnɔn man bé afian an,

anin ɔ kele ke emɔ nne man yí be nni man. ⁶ Mun yɔ ajɔnlun ke emɔ nwun yí ke ye de Kilisi ye di. ⁷ Yí ti, ye sele Nyanmian ye man emɔ nán emɔ a ndɔ man ete nun anun fíí, yí die anin ye nvo man emɔ ati anwɔn. Nán ke yé kpa mɔ ye ti ati ɔ. Nan ye sele Nyanmian ke ɔ mán emɔ bó bala kpa. ⁸ Ɔ sanlun ke se emɔ di ananhɔle a, ye ngɔala man ananhɔle sɔ nun anwɔn ejɔle ete fíí kan. Nan ye le tunmin ye di ananhɔle nun anzin. ⁹ Ɔ man se emɔ jin bé ja nun, nán ye le man anwɔnsele a, ye di yí nwɔn fe. Yí ti, yé mmɔtve'n-mɔ anun, ye sele Nyanmian ke ɔ búka emɔ maan bé enannɔdie'n yó fóón ke yí muonun ɔ kulo yí'n. ¹⁰ Like ati mɔ mun kele emɔ nun anin, afi n nnɔn man emɔ afian elɔ. Yí die, se mun ba emɔ anwɔn elɔ a, anin mun nnannɔ man tunmin'n mɔ yé Mun a man mín nun asɔ mun mbinnin man emɔ. Nan mun fa tunmin sɔ'n mun wowula emɔ anwɔnsele mun búka emɔ.

Ngalie

¹¹ Kikaala die, anianman-mɔ, mín nwan a tɔ. Emɔ lí fe, be yó like mɔ Nyanmian kulo'n. Emɔ cíci bé nwɔn lva. Be mán bé nwan sé bé nwɔn, be tánlan wɔ anzɔnunjɔ nun. Se emɔ yɔ yí sɔ a, Nyanmian m'ɔ ti ehulo Nyanmian m'ɔ man alɔacɔie'n, ɔ nɔn emɔ 'tanlan.

¹² Emɔ bɔsa bé nwɔn ahin anianman nun, be tó bé nwɔn nun. ¹³ Nyanmian menian'n-mɔ mɔ be nɔn yé wɔ ewa'n, bé kwalaa bé nwan be 'bisa emɔ ahin.

¹⁴ Yé Mun Zozi Kilisi m'ɔ nwun emɔ anwɔn anwunnvoe'n, Nyanmian m'ɔ kulo emɔ'n, ɔ nɔn Wawe Nwanzan-nwanzan'n m'ɔ man emɔ di anɔannze'n, be nɔn emɔ kwalaa tánlan.

Nyɥhyɛ Fɔfɔlɛ'n
Anyin: Nyɥhyɛ Fɔfɔlɛ'n New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Agni Sanvi

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

b4bf56fc-6e3d-5a7c-9f55-25d2c3645a88